Povzetek projekta Po kreativni poti do znanja 2017 – 2020, 3. odpiranje, za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

1. Polni naslov projekta: ***Priročnik za zdravje in dobro počutje psov brahicefaličnih pasem***

- **V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P-16 se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovo** (neustrezno področje izbrišite)**:**

08 - Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in veterinarstvo

2. V sodelovanju z: (navede se univerza oz. samostojni visokošolski zavod, ki je prijavil projekt in članica, ki je nosilka projekta ter partner/ja – podjetje/ji oz. organizacija, ki je/sta bilo/i vključeno/i v projekt)

Prijavitelj: **Univerza v Ljubljani**
Izvajalec: **Veterinarska fakulteta**
Partner_1: **Veterinarski center Pika d.o.o.**
Partner_2: **SVSP – Skupina veterinarjev sterilizira potepuhe, zavod za veterinarsko oskrbo, zaščito, nego in vzgojo zavrženih in izgubljenih živali**

3. Besedilo:

- Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta

V Sloveniji in svetu je še vedno zelo pereča problematika zdravstvenega stanja in dobrobiti psov brahicefaličnih pasem, katerih glava, zaradi velikih oči in kratkega gobca, spominja na glavo dojenčka. Selektivno parjenje, da bi dosegli značilni videz s skrajšanim obraznim delom glave (brahicefalija), povzroča številne težave zaradi hude zožitve zgornjega dela dihalnih poti, zaradi česar lahko ti psi razvijejo brahicefalični sindrom in posledično številne druge bolezni. K problematiki zdravstvenega stanja in dobrobiti teh pasem smo v sodelovanju s partnersko zasebno veterinarsko kliniko aktivno in uspešno pristopili že lani v okviru PKP projekta, v okviru katerega smo vzpostavili program napotitve pacientov, in v sodelovanju z nacionalno televizijo (RTV SLO) posneli TV oddajo. Glede na perečo problematiko in povečan obisk skrbnikov brahicefaličnih pasem na partnerski kliniki smo se odločili nadgraditi prejšnji PKP projekt. Partnerski kliniki je v interesu nadgraditi obstoječi program napotitve psov brahicefaličnih pasem, v okviru katerega bi zdravili tudi druga specifična obolenja pri teh pasmah, ter čim bolje izobraziti svoje veterinarsko osebje in skrbnike teh pasem. Zato je bil cilj letošnjega PKP projekta nadgraditi program napotitve pacientov ter izdati priročnik za zdravje in dobro počutje psov brahicefaličnih pasem ter v sodelovanju s partnersko kliniko postaviti interaktivno spletno stran (https://www.vf.uni-lj.si/izobrazevanje/po-kreativni-poti-do-znanja). S priročnikom z naslovom 'Lep, lepši, bolan – Zdravstveno stanje in zdravljenje psov brahicefaličnih pasem' želimo, da bi veterinarji na partnerski kliniki in ostalih klinikah, študenti veterinarstva, skrbniki psov brahicefaličnih pasem in širša družbena javnost lažje prišli do informacij, ki se nanašajo na zdravje in dobro počutje psov teh pasem. Tudi člani društva SVSP (Skupina veterinarjev sterilizira potepuhe, zavod za veterinarsko oskrbo, zaščito, nego in vzgojo zavrženih in izgubljenih živali) opažajo povečano število zavrženih psov brahicefaličnih pasem, zaradi česar jim bo gradivo v pomoč pri obravnavi teh psov. Priročnik, katerega soavtorica je tudi delovna mentorica, direktorica Veterinarskega centra Pika, bo

pripomogel k prepoznavnosti nje kot strokovnjakinje ter klinike, kar bo imelo pozitivni finančni učinek. V okviru nadgradnje projekta se je direktorica Veterinarskega centra Pika usposabljala na Podenoti Kirurgija Veterinarske fakultete v Ljubljani, kar bo pripomoglo k boljši kvaliteti storitev Veterinarskega centra Pika. Zasebna veterinarska klinika bo, na osnovi sodelovanja z univerzitetno kliniko, postala prepoznavna po kvalitetni obravnavi psov brahicefaličnih pasem. Na ta način se bo povečalo število pacientov in s tem prihodek partnerske klinike.
Priročnik bo služil tudi kot študijsko gradivo študentom veterinarstva.

- Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta

V okviru letošnjega PKP projekta smo na Univerzitetni veterinarski kliniki nadgradili program napotitve psov z brahicefaličnim sindromom iz Veterinarskega centra Pika na Univerzitetno kliniko za male živali. Nadgradnja tega programa je zajemala pripravo spletne napotnice (https://www.kmz.si/sl/za-veterinarje/napotitev-pacienta-z-brahicefalicnim-sindromom), s pomočjo katere veterinarji na enostavnejši način napotijo psa z brahicefaličnim sindromom na zdravljenje na Univerzitetno kliniko za male živali. Nadalje se je v okviru nadgradnje omenjenega programa direktorica Veterinarskega centra Pika, tudi delovna mentorica v lanskem in letošnjem PKP projektu, usposabljala na Podenoti kirurgija Klinike za male živali Veterinarske fakultete v Ljubljani, kjer je pridobila znanja o obravnavi teh psov. Sodelovala je pri sprejemu psov in njihovi kirurški obravnavi.
Število psov brahicefaličnih pasem še vedno strmo narašča, skrbniki pa se ne poučijo o pasemskih značilnostih in njihovih tipičnih zdravstvenih težavah. Čeprav je brahicefalični sindrom že dolgo poznan, postajajo zaradi selektivnega parjenja v zadnjih letih značilni simptomi veliko resnejši in se pojavljajo pri vedno mlajših psih. Dobrobit psa z brahicefaličnim sindromom in številnimi sočasnimi obolenji, ki se pri teh psih pojavljajo, je močno prizadeta, mnogokrat je ogroženo tudi njegovo življenje, zaradi česar pogosto trpi kvaliteta življenja cele družine. V Sloveniji vzreditelji teh pasem ne razmišljajo o spremembi standardov, v katerih je izrazita brahicefalija zaželena. Povečanje števila teh psov povečuje potrebo po izobraževanju skrbnikov po eni strani, po drugi strani pa je potrebno tudi dodatno izobraževanje ne le obsoječega veterinarskega osebja, temveč tudi študentov veterinarstva. Priročnik z naslovom 'Lep, lepši, bolan – Zdravstveno stanje in zdravljenje psov brahicefaličnih pasem' in interaktivna spletna stran (https://www.vf.uni-lj.si/izobrazevanje/po-kreativni-poti-do-znanja), ki smo ju pripravili v okviru PKP projekta, bo zato v veliko pomoč pri izobraževanju veterinarskega osebja, članov društva SVSP in študentov veterinarstva, ki bi lahko z osvojenim znanjem sistematično svetovali in informirali skrbnike in vzreditelje. Tako smo v okviru letošnjega projekta s pripravo priročnika in interaktivne spletne strani zapolnili vrzel v znanju o anatomskih in patofizioloških značilnostih psov brahicefaličnih pasem, njihovih številnih zdravstvenih težavah (dermatoloških, očesnih, ortopedskih, dihalnih, gastrointestinalnih, reprodukcijskih), diagnosticiranju in zdravljenju brahicefaličnega sindroma in drugih pridruženih sistemskih boleznih, ki se lahko pojavijo pri teh psih. Uporabnike bomo podrobneje seznanili s celostno obravnavo teh pasem ter pogostimi zdravstvenimi težavami.
V pripravo priročnika smo bile vključene pedagoške mentorice iz Veterinarske in Filozofske fakultete, ter delovni mentorici iz SVSP društva in Veterinarskega centra Pika. Pri pripravi priročnika so sodelovali študenti veterinarstva, oblikovanja vizualnih komunikacij, anglistike in multimedije. S priročnikom in spletno stranjo bodo imeli lastniki psov poglobljene informacije o pasemskih značilnostih in celotni zdravstveni problematiki teh pasem na dosegu roke, zato bodo v primeru, da se težave pojavijo, lahko te lažje prepoznali in pravočasno poiskali zdravstveno pomoč. Veterinarji pa bodo te pse pravočasno napotili na specialistično obravnavo in na ta način preprečili nepopravljive deformacije dihalnih poti.
Glede na navedeno se bo izboljšala kvaliteta storitev ne le zasebne veterinarska klinike, ki je bila partner v projektu, temveč tudi kvaliteta storitev drugih zasebnih klinik. Študentom veterinarstva pa bo omenjeni priročnik v pomoč pri študiju in kasnejši obravnavi tovrstnih pacientov.

Dunajska cesta 20, 1000 Ljubljana t 01 434 10 81 e info@sklad-kadri.si www.srips-rs.si

- Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti

Zdravje in počutje ter dolgo in kvalitetno življenje hišnih ljubljenčkov ugodno vplivata na zdravje in počutje njihovih skrbnikov ter s tem na zadovoljstvo in zdravje celotne družbe. Nenazadnje ima ohranjanje zdravja hišnih ljubljenčkov tudi ekonomski vpliv, saj ohranja telesno in duševno zdravje njihovih lastnikov, zaradi česar se zmanjša število obiskov pri zdravnikih in izostankov iz dela. Z izdajo priročnika in postavitvijo interaktivne spletne strani želimo doseči, da bi bili skrbniki psov brahicefaličnih pasem informirani o morebitnih zdravstvenih težavah, ki so posledica genetske selekcije za ekstremno brahicefalijo, zaradi česar je prizadeta dobrobit teh psov in kvaliteta življenja skrbnikov.

V predlaganem projektu smo nadgradili obstoječi program napotitve psov z brahicefaličnim sindromom ter pripravili priročnik z naslovom 'Lep, lepši, bolan – Zdravstveno stanje in zdravljenje psov brahicefaličnih pasem' in interaktivno spletno stran (https://www.vf.uni-lj.si/izobrazevanje/po-kreativni-poti-do-znanja), v kateri smo predstavili zdravstveno problematiko psov brahicefaličnih pasem, ki je posledica anatomskih deformacij, do katerih pride zaradi selekcije. S tem je problematika psov brahicefaličnih pasem predstavljena bolj strokovno, a vseeno dovolj poljudno, da jo razumejo skrbniki teh pasem. Namen priročnika in interaktivne spletne strani je tudi ozaveščanje in širjenje znanja o obravnavani problematiki ne le ciljni publiki (skrbniki in vzreditelji psov, študenti veterinarstva, veterinarsko osebje in člani društva SVSP), temveč tudi širši družbeni javnosti.

Veterinarjem na partnerski kliniki bo uporaba priročnika in interaktivne spletne strani olajšala prenos informacij skrbnikom psov brahicefaličnih pasem, posvet v ambulanti pa se bo skrajšal. Priročnik bo skrbnikom psov brahicefaličnih pasem omogočil hitrejšo pot do informacij, zaradi česar se bodo s problematiko seznanili tudi skrbniki psov teh pasem, ki morda še nimajo zdravstvenih težav ali pa jih ne prepoznajo. Z dostopom do priročnika in interaktivne spletne strani bodo uporabniki večkrat posegli po tem viru informacij, saj je znano, da si pri množici informacij, ki jih dobi lastnik v ambulanti od veterinarja, zapomni smo nekaj informacij. Informacije v priročniku in interaktivni spletni strani bodo zelo dobrodošle tudi članom SVSP, ki pri svojem delu pogosto srečujejo pse brahicefaličnih pasem. Usposobljenost in poglobljeno znanje veterinarjev na zasebni veterinarski kliniki in članov društva SVSP o omenjeni problematiki bo okrepilo zaupanje skrbnikov živali in širše javnosti do veterinarske klinike in društva ter do veterinarske stroke na splošno.

Študenti, ki si bodo tekom projekta pridobili dodatne kompetence, bodo ob zaključku študija bolj suvereni, iznajdljivi in samostojni pri delu na svojem področju ter bolj vešči na področju interdisciplinarnega povezovanja, zaradi česar pričakujemo, da bodo lažje zaposljivi.

V okviru dejavnosti na področju obveščanja in informiranja javnosti v zvezi z našim projektom smo v reviji Štiri Tačke, v okviru rubrike 'Skrbimo za zdravje' objavili članek z naslovom 'Brahicefalični sindrom: zakaj dopuščamo trpljenje živali?'. Članek je bil objavljen v 3. številki revije, ki je izšla septembra 2020, pripravila pa ga je vodja projekta, doc. dr. Vladimira Erjavec.

4. Priloge

- Slikovno gradivo: Priložite vsaj dve sliki npr. sliko končnega produkta, sliko študentov pri delu na projektu, sliko s sestankov ipd. Pri pošiljanju slik bodite pozorni, v kolikor gre za končni produkt, da bo zadoščeno zahtevam glede informiranja in obveščanja (ustrezni logotipi itd.).

Dunajska cesta 20, 1000 Ljubljana t 01 434 10 81 e info@sklad-kadri.si www.srips-rs.si

Dunajska cesta 20, 1000 Ljubljana t 01 434 10 81 e info@sklad-kadri.si www.srips-rs.si